

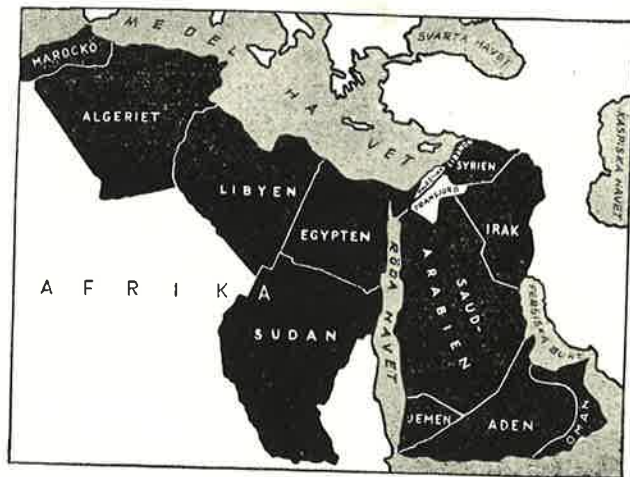
Omslagsteckning
av
SVEN LJUNGBERG

TRYCKERIAKTIEBOLAGET FEDERATIV
STOCKHOLM 1948

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	sid.
Karta över arabstaterna och Palestina	6
Förord	7
Resolutionen	12
Prolog i Haifa	31
Staden som glömde skratta	60
Helig bunker	67
Haganah, försvaret	104
"Öga för öga"	158
"Bevin square"	192
Månen har gått ned	286
Söner av Ismael	298
Operation Plogfåran	377
Ur dagboken	427
Karta över Palestina	

FÖRORD

Kartskiss över de av arabvärlden behärskade områdena i Nordafrika och Mellersta Östern. Infällt i vitt är det historiska Palestina vid tiden för Balfourdeklarationen, innan Transjordanien avskildes genom första delningen.

När de avslutande sidorna i denna bok skrevs kom meddelandet om greve Folke Bernadottes tragiska död i Jerusalem för en mördares kulor. Vilka smärtsamma reaktioner denna nyhet framkallade världen över behöver inte upprepas här — de lever ännu i minnet och kommer länge att göra det. Folke Bernadotte stupade som Förenta nationernas medlare i Palestinas konflikt, under en humanitär gärning som överensstämde med hans uppfattning av en människas plikt. Det återstår att framställa en annan fråga som knappast blev berörd av de upprörda röster som höjdes överallt efter dådet: varför stupade Bernadotte?

Om mördaren blir fasttagen eller inte är av betydelse endast för det rättsliga efterspelet. Hans framträdande inför rätten kan knappast kasta nytt ljus över dådet. Det är redan bekant vem mördaren är. Han är en judisk terrorist, en av de desperados som med vapen i hand under ett årtionde har fört kampen för judarnas sak. Det är en tragedi för den judiska staten att dessa grupper existerar, likväl är deras existens olösligt förbunden med de förhållanden under vilka den judiska staten har uppstått, med den judiska miljön.

Det är en vedertagen princip hos modern rättskipning att inte döma en mördare utan att undersöka den miljö ur vilken han har stigit fram. En sådan undersökning innebär ingen advokatur, inget försvar av dådet som sådant, den avser endast att klarlägga dess verkliga betingelser, att framställa frågan: varför? Detta är rättsproceduren skyldig samhället och dess sanering, som eftersträvar inte endast att undanröja mördaren utan att angripa förbrytelsens egentliga miljö.

Frågan om ansvarighet har efter Folke Bernadottes död framställts från olika håll. Några anklagelser har också riktats omedelbart mot den judiska staten Israel — en stat som hade existerat endast fyra månader, som fortfarande stod under en provisorisk regim, som nyss hade uthärdat en strid på liv och död mot överlägsna motståndare, som ännu levde under krigsvillkor, med döden vid sin tröskel. Att kollektivt stå ansvaret för vad enskilda gjorde har varit judendomens förbannelse under sekler. En sådan tendens öppnar dörren för antisemitiska stämningar, för antisemitismens lögn, alltså företeelser som varje kulturmänniska betraktar som utvecklingsvidriga och är angelägen att bekämpa. Det skulle illa harmoniera med Folke Bernadottes mission, om hans personliga offer utlöste detta svar. Detta skärper ytterligare behovet att isolera förbrytelsen och att undersöka dess miljö.

Det har omtalats att morddådet föregicks av växande judiska protester mot hela uppläggningsen av denna medlingsaktion för vilken Bernadotte fri-

villigt hade engagerat sig. Den reella anledningen till dessa protester är lätt att fastställa. Den judiska staten uppstod genom beslutet om Palestinas delning, medan judarna med stöd av tidigare löften gjorde anspråk på hela Palestina, det innebar sålunda ur judisk synpunkt en kompromiss som hänvisade den judiska staten till ett minimum. En medling måste medföra ytterligare en kompromiss, om det överhuvud taget skulle finnas några utsikter att med fredliga medel förmå den angripande parten att nedlägga vapnen. Judarna ansåg sig med goda skäl ur stånd att acceptera ytterligare eftergifter: därav protesterna mot medlingen.

I det judiska samhällets bottenkikt arbetade desperata krafter som i det väpnade våldet såg den enda möjligheten att försvara den svages rätt. Vilka förkastelsesdomar man än uttalar över en sådan attityd, förblir den likväl en realitet. Viktigare är att fastställa hur sådana krafter kunde uppstå. Envar som betraktar de mest kända förhållandena under det senaste årtiondet finner lätt ett svar. Det judiska folket har oförskyllt uthärdat svårare slag än något annat folk. Medan andra nationer mötte den nazistiska ockupationen som frihetsmedvetna folk, gick judarna mot undergången som en degraderad minoritet, under nazismen var det tillräckligt att vara jude för att dö. Allt detta är känt.

Redan tidigare hade judarna begärt ett eget nationellt hem och erhållit löfte om den. Men när den stora prövningen kom blev även detta land spärrat för de judiska massor som sökte sin tillflykt där. Spärren upprättades av en stormakt som upp-

trädde som judarnas vän. Den överväldigande judiska majoriteten fogade sig lojalt även i detta så länge kriget varade. Men kriget slutade och spärren bestod. Den tog formen av en mäktig intrig där många komplicerade krafter arbetade för samma mål: att beröva judarna deras land. Så uppstod även i Palestina de desperata krafter, som tillgrep vapnen som den enda utvägen. Det var små kämpande grupper, den judiska förtvivlans yttersta frukter, men var det onormalt att de fanns? Man kan sparka en hund tills den börjar bitas, än mera: tills den tror att också den som nalkas med framsträckt hand, kommer för att utdela en spark.

Denna skildring förbigår de allmänt kända faserna av judendomens ödesvandring under de senaste åren. Den eftersträvar att fastställa de intressen och krafter som uppträdde lokalt under försök att utestänga judarna från det historiska målet: det nationella hemmet. Den ansluter kronologiskt till de händelser som utspelades i Palestina vintern och våren 1948, fakta som kastar ett specifikt ljus också över den föregående utvecklingen. Det tragiska dådet i Jerusalem förändrar ingenting i denna utveckling, det utgör endast en konsekvens därav.

Boken önskar inte något ställningstagande i den aktuella orienteringsdebatten mellan öst och väst. Den vill koncentrera ljuset på de lokala förhållandena i Palestina, på skuggsidorna av den demokrati om vilken man brukar tala så högljutt och en av vars grundstenar är den fria kritiken.

Några läsare kommer säkerligen att kalla boken

projudisk. Den är projudisk på samma sätt som den skulle ha varit profinsk under vinterkriget 1939 eller probelgisk under den tyska invasionen 1940. En skillnad mellan Palestina och de båda sistnämnda länderna är endast att dessa så ojämförligt mera har engagerat världsoinionen än judarnas sak någonsin har gjort. Denna skillnad är inte endast geografiskt betingad: de kringståendes likgiltighet har också ständigt varit judarnas öde. Ofta har de mästrats, överlägset och kortsynt, alltid av folk som själva har haft sitt nationella hem och sin frihet, som stått lika fjärran för judarnas problem som månen. Mycket sällan har de fått helhjärtat stöd. Det synes likväl som om denna isolering omkring dem har börjat brytas. Skapandet av den judiska nationen var ett steg i denna riktning.

Boken eftersträvar ingen absolut neutralitet inför konflikten, därför att en sådan neutralitet under rådande förhållanden skulle innebära ett ställningstagande för den angripande parten. Den vill bryta med likgiltigheten, därför att det här liksom annanstans gäller levande människors öde. Den vill protestera mot det elementära faktum att mänskliga liv offras.

W. S.